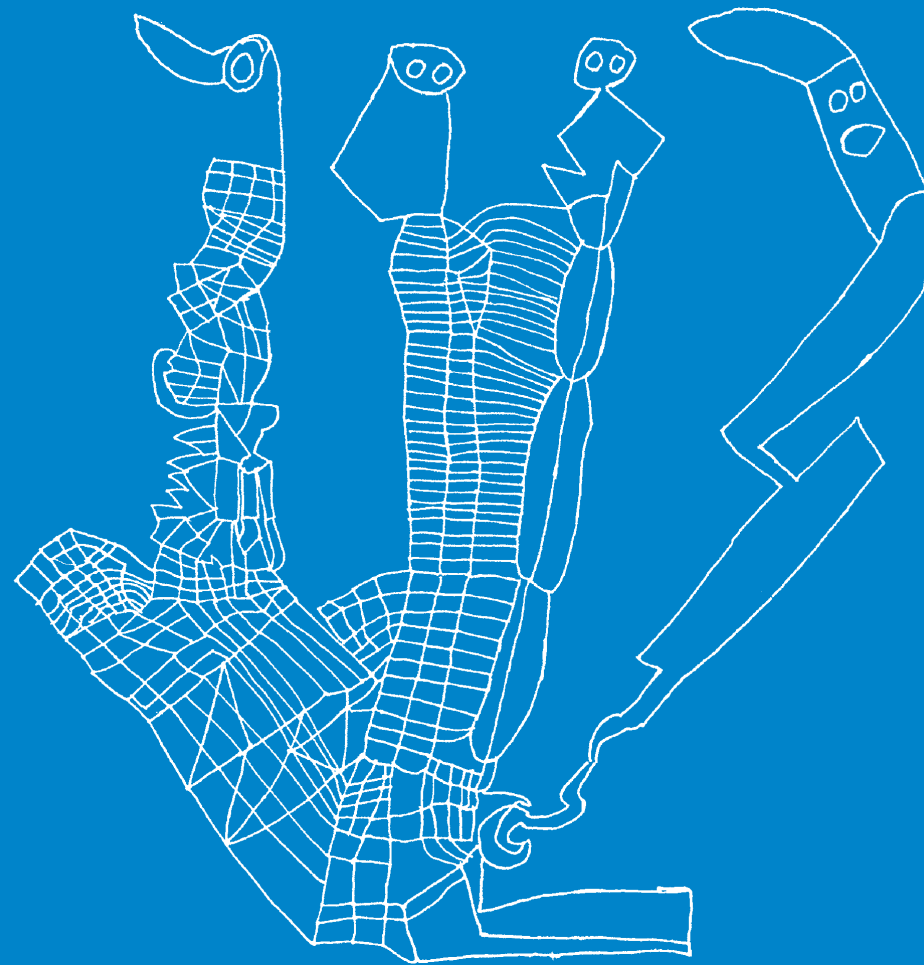

XYLOFONORKESTERN

STORA BLÅ

SVENSKA PIANOFABRIKEN

1. SPIRAL 5:55

BIG SUITE

2. KORRIDOR 4:04

3. XO 7:42

4. HOPPA KÄNGURU 6:47

5. HAPPINESS 5:18

SMALL SUITE

6. DUENDE 1:40

7. DESIRELESS/SPEECHLESS 9:07

8. ABBESSINIEN 4:30

All music composed by Christer Bothén except Desireless/Speechless by Don Cherry/Christer Bothén and Duende by Caroline Tangus/Christer Bothén. Produced with support by Kulturrådet. CE30. Country & Eastern 2014. BIEM/NCB. All rights reserved. www.countryandeastern.se.

Xylofonorkestern Stora Blå

Jag blir ombedd på en midsommarfest för sju år sen av Anders Jalméus, eldsjäl och chef för dagligverksamheten Stora Blå Kultur, att som han säger ”komma och se om jag kan hitta på något”. Jag är tveksam men i den ljusa sommarnatten är hans entusiasm så smittande att jag lovar att komma dit.

I det pedagogiska bagaget har jag med mig mina erfarenheter av att leda kurser och musikseminarier, att arbeta med narkomaner, studier i Sufisk musiktradition med musikterapeutisk inriktning plus mina egna teorier om musikens möjlighet att läka och kanske framför allt; musicerandets förmåga att öppna upp och skapa förbindelser mellan handling och upplevelse. Så jag börjar som en blandning av musikunderhållare och musikpedagog. Men har egentligen ingen aning om vad jag skall göra just här!

Jag startar med enkla koordinationsövningar. Sträck fram höger hand, det kommer fram allt möjligt. Med föresatsen «invent as you go along» fortsätter jag att utöka koordinationsövningarna i olika svårighetsgrad. Många övningar hade egentligen ingenting med musik att göra, utan var ett slags letande, sökande efter vad som över huvud taget var möjligt att utföra. Att lura kroppen eller tanken att ta sig utanför invanda mönster.

«Varför är vi här? För att göra det vi inte kan» skanderar vi tillsammans, så att misslyckas och misslyckas väl blir en del i arbetet. Vi vandrar i lokalen fram och baklänges, i takt och otakt. Vi sitter på en lång rad och försöker klappa rytmer, tills både händer och lår är blossande röda. Kommentarer börjar komma « det är för svårt, det kommer aldrig att gå». Men jag är övertygad om att det vi försöker göra inte alls är svårt.

Det svåra är att låsa upp just det där hur man lär sig, inlärningsprocessen. Och det ser olika ut hos olika individer. Fokus måste ligga på begåvning och inte på problem! Det är utifrån en medvetenhet om sin egen särskilda begåvning som man förmår närma sig det man inte kan. Man måste utgå från vad som redan finns. Så under en räcka av tillsynes ändlösa dagar, sitter, står, går och klappar vi tills hela kroppen blir ett instrument, medan ljuset långsamt återvänder och den smutsiga snön smälter på trottoarerna utanför. Några lämnar naturligtvis dessa ofta uppslupna men ändå krävande övningar som inte verkar leda någonstans och inte verkar ha något slut, andra börjar finna glädje i själva processen och i de där ögonblicken när det klickar till och kroppen öppnar kanaler till tanken och all information rusar fram, lamporna tänds, signalerna blinkar, ögonen ropar «JAG KAN!»

Vissa perioder stannade hela processen av, till min förfäran, som ett gammalt lok saktar in och stannar, bara står där och pyser ut ånga och leda. Dagarna var som spegelbilder av varandra och ingenting hände. Tiden stannade medan gruppen upprepade sina meningslösa övningar och gjorde ständigt samma misstag på samma ställen utan slut.

Varför just xylofon? Därför att xylofonden är fysiskt nära sin spelare och samtidigt neutral till spelarens person. Slår du bara rätt på en xylofon klingar den lika för alla. Du behöver bara dina två händer. Första instrumentet blev en lång pentatonisk träxylofon där det var möjligt att sitta tre spelare på varje långsida. Här börjar arbetet med polyrytmiska figurer utvecklas och plötsligt förvandlas koordinationsövningarna till något som liknar musik vilket gör att hela gruppen exploderar i kreativitet. Under sommarmånaderna tar vi träspelet med oss ut i naturen, vi sitter mitt emot varandra i solen och lyssnar och spelar. Jag börjar leka med tanken att detta kanske inte bara är pedagogik utan även musik, vad det nu är?

Nästa steg är att varje spelare får sin egen xylofon. Istället för att sitta i tre par vända mot varandra sitter vi nu sex xylofonister på rad vända mot en imaginär framtida publik. Detta blir en ny utmaning när man inte har någon medspelare framför sig att «luta sig mot»! Hädanefter måste man klara sig själv!

Nu utvecklas förmågan att hålla enskilda stämmor och motrytmer samtidigt som man relaterar till andra i ett pussel, som mönstret i en honungskaka. I gruppen utkristalliseras olika roller som ofta överlappar varandra. Basxylofonernas roll är inte enbart att spela ett fundament av olika baslinjer, de har även melodifunktion, men här bland de pentatoniska basxylofonerna hittar vi gruppens kanske mest uttalade rytmiska begåvningar, *Santiago* och *Caroline*, som verkligen får hela skeppet att gunga. *Tomas* som t. ex i slutet av «Desireless / Speechless» obehindrat spelar komplicerade rytmiska linjer på basxylofonden samtidigt som han sjunger en överliggande melodi som bara på ett fåtal ställen sammanfaller med baslinjen. Fullständigt lysande och obegripligt. *Jennie Lind* var redan en fullfjädrad sångerska när jag började på Stora Blå, nu är hon även xylofonist och orkesterns pianist, lägg märke till improvisationerna mellan Jennies piano och Carolines vibrafon i slutet av «Känguru» och början av «Happiness»!

Manfred är en rytmisk och melodisk begåvning men hans främsta bidrag är kanske hans ständigt nya påhitt som har bidragit till många fina detaljer i xylofonpusslet. En viktig ingrediens i orkesterns musik är de ljud som inte kommer från trä. Här bidrar *Emiel* med sitt känsliga lyssnande och sparsmakade spel på gongar, cymbaler och andra metall-instrument på ett avgörande sätt till orkesterns rika klang!

Den rent rytmiska slagverksuppgiften delas av *Daniel* på hi-hat och virveltrumma samt *Anders* på Cajón, klockor och keramiktrummor, båda tar sig an uppgiften med entusiasm och kunnande.

Xylofonorkestern har spelat konserter på Moderna Museet, vi har givit många konserter i Stockholm med kranskommuner ingående länsmusikens verksamhet, vi har haft en veckas öppna repetitioner med följande föreställningar tillsammans med dansgruppen På Egna Ben i Stockholms Kulturhus. Vi har spelat på Vattenfestivalen och många andra musikfestivaler.

Xylofonorkestern har givit mig möjlighet att vid sidan av mitt eget arbete och utforskande i musikens värld, arbeta socialt med musik, att genom musikmusikskapande skänka lite glädje och kunnande och därigenom förhoppningsvis öka självförtroendet hos en grupp människor som ofta får kämpa hårdare än andra för att uppnå sina mål.

Men all den mänskliga värme och glädje som kommit mig till del under arbetsprocessen med Xylofonorkestern innebär att den som berikats mest antagligen är jag. Att allt detta sedan har resulterat i en lättsam och oproblematisk musik som även andra vill lyssna till är en rejäl bonus.

Christer Bothén

CAROLINE TANGUS: BASS XYLOPHONE, VIBES

DANIEL SÖDERBLOM: PERCUSSION

EMIEL SIETSEMA: PERCUSSION

SANTIAGO ANGULO RUBIO: BASS XYLOPHONE, VOCAL

CHRISTER BOTHÉN: TENOR XYLOPHONE, PIANO, COMPOSER

JENNIE LIND: TENOR XYLOPHONE, PIANO, VOCAL

TOMAS FOGELHOLM: BASS XYLOPHONE, VOCAL

MANFRED LINDQVIST: TENOR XYLOPHONE

ANDERS JALMÉUS: PERCUSSION, VOCAL

1. Spiral 5:55

Tomas, Santiago, Caroline: *Bass xylophone*. Jennie, Manfred, Christer: *Tenor xylophone*. Emiel, Daniel: *Percussion*. Anders: *Udo clay drum*.

BIG SUITE

2. Korridor 4:04

Jennie: *Vocal*. Christer: *Piano*. Emiel: *Percussion*.

3. X0 7:42

Santiago, Caroline, Tomas: *Bass xylophone*. Jennie, Manfred, Christer: *Tenor xylophone*. Emiel: *Percussion*.

4. Hoppa Känguru 6:47

Caroline: *Vibes*. Tomas, Santiago: *Bass xylophone*. Christer, Manfred: *Tenor xylophone*. Jennie: *Piano*. Daniel, Emiel: *Percussion*. Anders: *Bell, cajón*.

5. Happiness 5:18

Caroline, Tomas, Santiago: *Bass xylophone*. Manfred, Christer: *Tenor xylophone*. Jennie: *Piano*. Daniel, Emiel: *Percussion*. Anders: *Cajón*.

SMALL SUITE

6. Duende 1:40

Caroline: *Vibes*. Christer: *Bass xylophone*. Manfred: *Tenor xylophone*. Daniel, Emiel: *Percussion*. Anders: *Cajón*. Jennie, Santiago, Tomas: *Hand clap*.

7. Desireless/Speechless 9:07

Caroline: *Vibes*. Jennie: *Vocal*. Tomas: *Vocal, bass xylophone*. Manfred: *Tenor xylophone*. Christer: *Piano*. Daniel, Emiel: *Percussion*. Santiago: *Rain stick*. Anders: *Cajón*.

-----

8. Abbessinien 4:30

Tomas, Manfred: *Bass xylophone*. Jennie, Christer: *Piano frame*. Anders, Santiago, Caroline: *Choir, hand clap*.

The Xylophone Orchestra – English version

At a Midsummer party seven years ago, Anders Jalméus – driving force and director at the day centre Stora Blå Kultur – asks me to “come and see if you can get something going”. I feel dubious, but in the light of Midsummer night his enthusiasm is so contagious that I promise to drop by. I have led courses and music workshops, worked with addicts, studied Sufi musical traditions centred on music therapy – and have my own theories concerning the healing potential of music and, above all: the power of music to open doors and create paths between actions and feelings. So I start as a mixture of musical entertainer and music teacher. Yet I have in fact no idea of what to do here!

I start with some simple co-ordination exercises. Put out your right hand – anything can happen! On the basis of “Invent as you go”, I make the co-ordination exercises increasingly difficult. Many of the exercises had in fact nothing to do with music, but were a kind of seeking, trying to find what was humanly possible: enticing body or mind into stepping outside habitual patterns.

“Why are we here? To do what we can’t!”, we chant – failing, and failing well, are part of our process. We walk around, forwards and backwards, in and out of step. We

sit in a long row and try to clap rhythms until our cheeks and thighs are red. Comments are made: “This is too hard, it will never work!” Yet I am sure that what we are trying to do is not one bit hard. What is hard is finding the key to how we learn – the process of learning. And this is different for each individual. We should focus on talents, not on problems! When you are conscious of your particular talents, you can work towards things you haven’t yet mastered. You must start with what you already have! So for a number of what seem to be days without ends we sit, stand, walk and clap until the entire body becomes an instrument – while the light slowly returns and the mucky snow melts away on the pavements outside.

Some, of course, quit these often merry but nevertheless demanding exercises – which seem to lack a goal and look like they will never end – but others start to enjoy the process itself and, in particular, the moments when the body opens channels to the mind and all information gushes forth, lights are lit, signals flash and the eyes shout out “I CAN!”

At times – to my dismay – the whole process ground to a halt like an aged engine, stood there breathing steam and tedium. The days all seemed the same; nothing happened.

Time stopped as the group repeated their meaningless exercises and made the same mistakes in the same places over and over again, without end.

Why xylophone? Because the xylophone is physically close to its player, yet neutral with regard to the person. Hit a xylophone in the right way and it sounds the same for every player. You just need your two hands. Our first instrument is a long pentatonic wooden xylophone with room for three people on each side. This is where our work with polyrhythmic figures starts to develop, and suddenly our co-ordination exercises turn into music – which leads to a creative explosion in the group. In the summer, we take our xylophone out into nature, sit facing one another in the sun, listen and play. I start to toy with the thought that this is not pedagogics but music – whatever that is!

In the next step, each player gets a xylophone of their own. Instead of sitting in three pairs facing each other, six xylophonists now sit in a row facing an imaginary future audience. Not having a fellow player opposite that you can “lean on” is a new challenge: from now on, you must stand on your own two feet! This develops the ability to stick to your own part and cross-rhythms whilst relating to your fellow players in a puzzle, like the pattern in a honeycomb.

Different roles, which often overlap each other, are crystallised in the group. The role of the bass xylophones is not merely to provide a foundation of various bass lines;

they also have a melodic function, yet here among the pentatonic bass xylophones we have perhaps the foremost rhythmic talents – *Santiago* and *Caroline*, who really make the whole ship roll!

Towards the end of “Desireless/Speechless”, *Tomas* freely plays complicated rhythmic lines on the bass xylophone whilst singing a melody above which only coincides with the bass line in a few places: totally brilliant and unimaginable!

Jennie Lind was a fully-fledged singer when I came to “Stora Blå”. Now she is also a xylophonist and the orchestra’s pianist – hear Jennie’s piano and Caroline’s vibraphone improvise towards the end of “Känguru” (Kangaroo) and at the start of “Happiness”.

Manfred has a gift for rhythm and melody, but his greatest contribution is perhaps his continual inventiveness, which has given many important details in this xylophone puzzle. One important ingredient in the orchestra’s music is the sounds that do not come from wood. This is where *Emiel* contributes significantly to the rich sound of the orchestra with his sensitive ability to listen and to fastidiously play gongs, cymbals and other metal instruments.

The purely rhythmical percussion role is shared by *Daniel* on hi-hat and snare drum and *Anders* on cajón, bells and ceramic drums; both bring enthusiasm and know-how.

The Xylophone Orchestra has performed at Stockholm's Moderna Museet, played many concerts in Stockholm and neighbouring municipalities via the Stockholm county music authority and held open rehearsals – followed by performances – with the dance group "På Egna Ben" (On Our Own Legs) at Kulturhuset in Stockholm. We have played at the Stockholm Water Festival and at many other music festivals.

The Xylophone Orchestra has given me the possibility – by the side of my own work and research into the world of music – to work socially with music and give, by making music, a little joy, knowledge and hopefully increased self-confidence to a group of people who often have to fight harder than others to achieve their goals. Yet all the human warmth and joy that I have received during this work process with The Xylophone Orchestra means that I am probably the one who has been most enriched. The fact that the whole of this has resulted in easy-going, non-problematical music which other people like to hear is an added bonus.

Christer Bothén

All music by Christer Bothén except
Desireles/Speechless by Don Cherry
and Christer Bothén and Duende
by Caroline Tangus and Christer Bothén.

Recorded at Stora Blå, August 24-28 2014
by Sigge Krantz. Mixing Sigge Krantz.

Mastering Claes Persson, CRP Recording.
Photos Anna Intemann.

Translation Fred Lane.

Cover art Christian Witting,
Stora Blå Kultur.

Graphic design Jon Edergren, Spektra.

Produced by Christer Bothén
and Bengt Berger.

Produced with support by Kulturrådet.
Thanks to Auris AB, Innovative Percussion
and Nytida's day centre Stora Blå kultur -
and not least Anders Jalméus, Stora Blå's
leader.

CE30. Country & Eastern 2014.
BIEM/NCB. All rights reserved.
www.countryandeastern.se.